

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

1

Številka: 060-01/15-4/2
Ljubljana, 3. 7. 2015

Osnutek

Z a p i s n i k

**31. seje Državnega sveta Republike Slovenije,
ki je bila v sredo, 1. 7. 2015.**

Predsednik je pozdravil prisotne in se zahvalil gospodu Alojzu Glavaču, državnemu svetniku in županu občine Moravske Toplice.

Besedo je imel gospod župan Alojz Glavač, pobudnik za obisk Državnega sveta v Moravskih Toplicah.

Predsednik je na kratko pojasnil način glasovanja, ki je potekalo z dvigovanjem glasovalnih kartonov, štetje pa je opravljala služba Državnega sveta.

* * *

Predsednik je začel 31. sejo Državnega sveta Republike Slovenije, ki jo je sklical na podlagi 53. člena Zakona o Državnem svetu in prvega odstavka 30. člena Poslovnika Državnega sveta Republike Slovenije.

Seja se je začela ob 12.00 in zaključila ob 16.07 uri.

Opravičili so se:

- Rudi Matjašič, mag.
- Bojana Potočan
- Matjaž Švagan
- Peter Vrisk
- Metod Ropret

Odsoten član:

- Boris Popovič

Na sejo so bili vabljeni:

- dr. Dušan Mramor, minister za finance (k 3., 4., 5. in 6. točki dnevnega reda),
- mag. Dejan Židan, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (k 7. in 8. točki dnevnega reda),
- Milojka Kolar Celarc, ministrica za zdravje (k 10. točki dnevnega reda),

- Nataša Trček, glavna inšpektorica Republike Slovenije za delo (k 9. točki dnevnega reda),
- Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (k 5. in 7. točki dnevnega reda).
- Irena Šinko, direktorica Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (k 7. točki dnevnega reda).

Seje so se udeležili:

- dr. Dušan Mramor, minister za finance (3., 4., 5. in 6. točka dnevnega reda),
- mag. Katja Novak, sekretarka, Ministrstvo za finance (3., 4., 5. in 6. točka dnevnega reda),
- mag. Neva Žibrik, sekretarka, Ministrstvo za finance (3., 4., 5. in 6. točka dnevnega reda),
- Andrej Hafner, višji svetovalec, Služba za pravne zadeve, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (7. in 8. točka dnevnega reda),
- Nataša Trček, glavna inšpektorica Republike Slovenije za delo (9. točka dnevnega reda),
- dr. Andraž Rangus, generalni direktor Direktorata za delovna razmerja in pravice iz dela, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (9. točka dnevnega reda),
- Marjeta Recek, vodja Sektorja za obvladovanje nalezljivih bolezni, hrano in okolje, Ministrstvo za zdravje (10. točka dnevnega reda).

* * *

O sklicu seje je predsednik obvestil predsednika Državnega zbora Republike Slovenije dr. Milana Brgleza in predsednika Vlade Republike Slovenije dr. Mira Cerarja.

* * *

S sklicem 24. 6. 2015 so državne svetnice in svetniki prejeli predlog dnevnega reda, ki je bil naslednji:

1. Odobritev zapisnika 30. seje Državnega sveta Republike Slovenije
2. Pobude in vprašanja državnih svetnic in svetnikov
3. Predlog Zakona o fiskalnem pravilu (ZFisP-1) – druga obravnava, EPA 227-VII
4. Predlog Odloka o strategiji upravljanja kapitalskih naložb države (OdSUKND), EPA 520-VII
5. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2P) – skrajšani postopek, EPA 543-VII
6. Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2R) – nujni postopek, EPA 574-VII
7. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (ZSKZ-C) – druga obravnava, EPA 542 - VII
8. Predlog Zakona o agrarnih skupnostih (ZAgrS) – druga obravnava, EPA 548 - VII
9. Poročilo o delu Inšpektorata Republike Slovenije za delo za leto 2014, EPA 481- VII
10. Predlog resolucije o Nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025 (ReNPPTDZ), EPA 515-VII

* * *

Ker predsednik ni prejel nobenega predloga za razširitev oz. umik, je na glasovanje dal naslednji

DNEVNI RED:

1. Odobritev zapisnika 30. seje Državnega sveta Republike Slovenije
2. Pobude in vprašanja državnih svetnic in svetnikov
3. Predlog Zakona o fiskalnem pravilu (ZFisP-1) – druga obravnava, EPA 227-VII
4. Predlog Odloka o strategiji upravljanja kapitalskih naložb države (OdSUKND), EPA 520-VII

5. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2P) – skrajšani postopek, EPA 543-VII
6. Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2R) – nujni postopek, EPA 574-VII
7. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (ZSKZ-C) – druga obravnava, EPA 542 - VII
8. Predlog Zakona o agrarnih skupnostih (ZAgrS) – druga obravnava, EPA 548 - VII
9. Poročilo o delu Inšpektorata Republike Slovenije za delo za leto 2014, EPA 481- VII
10. Predlog resolucije o Nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025 (ReNPPTDZ), EPA 515-VII

Predlagani dnevni red je bil sprejet (31 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 31 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

1. točka dnevnega reda

– Odobritev zapisnika 30. seje Državnega sveta

Osnutek zapisnika 30. seje Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Ker predsednik ni prejel pisnih pripomb na osnutek zapisnika, je predlagal, da se o njem glasuje.

Zapisnik 30. seje je bil sprejet (31 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 31 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

2. točka dnevnega reda:

Predsednik ni prejel nobenega vprašanja in pobude za 31. sejo Državnega sveta.

- - -

Po elektronski pošti 11. 6. 2015 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Ministrstva za infrastrukturo na vprašanja državnega svetnika Branka Šumenjaka glede gradnje hitre ceste Ormož - Slovenska Bistrica.

- - -

Po elektronski pošti 12. 6. 2015 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Službe Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko na pobudo državnega svetnika Uroša Brežana za dopolnitev Predloga uredbe o porabi sredstev evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji v obdobju 2014–2020.

- - -

Po elektronski pošti 16. 6. 2015 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti na vprašanji državne svetnice mag. Darije Kuzmanič Korva glede problematike sofinanciranja programov stanovanjskih in bivalnih skupin za osebe s težavami v duševnem zdravju.

- - -

Po elektronski pošti 23. 6. 2015 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti na pobudo državnih svetnikov Tomaža

Horvata, mag., Samerja Khalila in mag. Steva Ščavničarja glede pravice do zdravstvenega varstva vojnih veteranov.

- - -

Za vprašanja, na katera po preteku 30-dnevnega roka še nismo prejeli odgovorov, bomo poslali urgence na pristojna ministrstva oziroma organe.

- - -

3. točka dnevnega reda:

– Predlog Zakona o fiskalnem pravilu (ZFisP-1) – druga obravnava, EPA 227-VII

Predlog zakona je objavljen na spletnih straneh Državnega zbora v Poročevalcu z dne 2. 2. 2015 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog zakona je obravnavala Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Mnenje komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Poročilo Odbora Državnega zbora za finance in monetarno politiko z Dopolnjenim predlogom zakona so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 30. 6. 2015.

Predlog mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prav tako prejeli po elektronski pošti 30. 6. 2015.

Dr. Dušan Mramor, minister za finance in predstavnik predlagatelja zakona je predstavil predlog zakona.

Poročevalec Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, član komisije Milan Lukić, je pojasnil stališče komisije.

Razpravljali so mag. Dušan Semolič, Branimir Štrukelj, Drago Ščernjavič, Milan Lukić, mag. Stojan Binder, Uroš Brežan, Branimir Štrukelj (replika), dr. Zoran Božič, Milan Lukić (replika), mag. Stojan Binder (replika), Branimir Štrukelj (replika), Igor Antauer, mag. Marija Lah in Drago Ščernjavič (replika).

Na dileme iz razprave je odgovoril dr. Dušan Mramor, minister za finance.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 31. seji 1. 7. 2015, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/2013), sprejel naslednje

M n e n j e

k Dopolnjenemu predlogu Zakona o fiskalnem pravilu (ZFisP-1) – druga obravnava

Državni svet dopolnjen predlog zakona **podpira**.

Uvodoma so bila pojasnjena nekatera osnovna dejstva, zaradi katerih je Vlada pripravila in v zakonodajni postopek vložila predlog zakona. Slovenija je fiskalni pakt kot posebno

mednarodno pogodbo, ki ureja temeljna vprašanja izvajanja javnofinančnih politik v državah članicah Evropske unije, podpisala že 2012, države pogodbenice pa so bile dolžne v enem letu od začetka veljavnosti te pogodbe v svojo zakonodajo vključiti ustrezna fiskalna pravila za krepitev fiskalne discipline. Slovenija pri tem krepko zamuja, kar ima v zadnjem času tudi konkretne posledice, saj je zavlačevanje sprejetja tega zakona ter neuresničitev nekaterih drugih danih obljub pripeljalo Slovenijo v položaj, ko si morajo država in gospodarski subjekti sposojati sredstva na denarnih trgih po precej višjih obrestnih merah, kot jim je bilo omogočeno še pred nekaj meseci.

Pomembno novo dejstvo je, da si tudi Slovenija z obravnavo predloga zakona, tako kot ostale članice EU, postavlja kot cilj strukturni in ne dejanski deficit, in da je v zakonski predlog prenesena fleksibilnost, ki jo ta po prvotni različici ni vseboval. To omogoča Sloveniji deficit do 0,5 % BDP v letih s slabšimi rezultati in neugodnim finančnim stanjem, pri čemer ostaja poraba v tistem letu na normalni ravni. Glede na to, da novejša različica predlaganega zakona zagotavlja več prilagodljivosti z uvedbo formule, ki izničuje vpliv enkratnih dogodkov, ki bi imeli velik vpliv na povečanje deficita, ob tem pa omogoča normalno porabo v tekočem letu ter daje več možnosti za proticiklično ekonomsko politiko, se odpirajo tudi možnosti za hitrejšo izpolnitev zaveze, da bo Slovenija z javnimi financami ravnala skrbno in da bo dosegla tisto raven ravnovesja, ki bo med investitorji zopet vzpostavilo zaupanje. Določajo se pravila, s katerimi se krepí proračunska disciplina, omejuje srednjeročno zadolževanje države za tekočo porabo in s tem zagotavlja dolgoročno vzdržnost javnih financ.

Na vprašanje, kako bodo relativno visoko zastavljeni cilji pri zmanjševanju deficita po stopnji 0,5 % BDP do leta 2020 vplivali na pokojninsko blagajno in zmanjševanje obsega socialnih pravic, in ali lahko prevelike varčevalne ambicije nedvoumno opredelimo kot dolgoročno pozitivne, je bilo pojasnjeno, da zaradi zahteve po zmanjšanju deficita kratkoročno sicer lahko pričakujemo nekatere negativne učinke, vendar pa ravnovesje v nekoliko daljšem obdobju lahko pomeni le zagotovljeno gospodarsko rast z vsemi njenimi pozitivnimi implikacijami. S trenutno popotnico, ko javni dolg sega do 82 % BDP in 3 % BDP odpade na odplačilo obresti, bo pričakovano gospodarsko rast težko doseči, zato vse aktivnosti Vlade potekajo v smeri ustvarjanja osnovnega okolja za maksimalno rast, ki vključuje prizadevanja za čim višjo rast investicij, kar naj bi ob zaostajanju rasti izdatkov za prejemki zmanjševalo deficit in pripomoglo k rasti BDP, s čemer bi se izognili tudi pritiskom na socialne transferje in pokojninsko blagajno.

Na vprašanje o vlogi, nalogah in sestavi fiskalnega sveta je bilo odgovorjeno, da ga bodo sestavljali trije strokovno primerno usposobljeni člani, ki bodo morali imeti dvotretjinsko podporo poslank in poslancev Državnega zbora, njegova osnovna naloga pa bo skrb za javne finance z ocenjevanjem usklajenosti fiskalne politike z zahtevami fiskalnega zakona.

Državni svet ugotavlja, da je Odbor Državnega zbora za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo predlog zakona obravnaval na 11. seji, 23. 6. 2015, in pri tem sprejel amandmaje poslanskih skupin koalicijskih strank, ki ne vplivajo na vsebino mnenja Državnega sveta.

Predlog mnenja je bil sprejet (33 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 24 jih je glasovalo za, 6 pa jih je bilo proti).

4. točka dnevnega reda:

- **Predlog Odloka o strategiji upravljanja kapitalskih naložb države (OdsUKND), EPA 520-VII**

Predlog Odloka je objavljen na spletnih straneh Državnega zbora v Poročevalcu z dne 18. 5. 2015 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog Odloka je obravnavala Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Mnenje komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Amandma Interesne skupine delojemalcev k predlogu mnenja so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 30.6.2015.

Predlog mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prav tako prejeli po elektronski pošti 30. 6. 2015.

Minister za finance, dr. Dušan Mramor je predstavil predlog Odloka.

Poročevalec Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, član komisije Milan Lukić, je pojasnil stališče komisije.

Razpravljali so mag. Dušan Semolič, Branimir Štrukelj in dr. Janvit Golob.

Na dileme iz razprave je odgovoril dr. Dušan Mramor, minister za finance.

Predsednik je dal na glasovanje amandma:

Interesna skupina delojemalcev je na 46. seji 30. 6. 2015, na podlagi 16. člena Poslovnika Državnega sveta (Ur. l. RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela naslednje

S T A L I Š Č E:

k Predlogu Odloka o strategiji upravljanja kapitalskih naložb države (OdSUKND)

Interesna skupina delojemalcev k predlogu mnenja Državnega sveta k Predlogu Odloka o strategiji upravljanja kapitalskih naložb države (OdSUKND) predlaga naslednji

A M A N D M A

tako, da se na koncu besedila predloga mnenja doda naslednje:

»Državni svet predlaga, da se v Predlog odloka o strategiji kapitalskih naložb države - predlog za obravnavo, v poglavje 6.11 Proizvodni sektor z naslovom 6.11.7 uvrsti družba Cinkarna Celje, d. d.»

Obrazložitev:

Družba Cinkarna Celje, d. d., je podjetje s 140-letno zgodovino in primarno proizvaja visokokakovostni pigment titanov dioksid in nekatere druge kemikalije. Poleg tega podjetje proizvaja tudi gradbene materiale, titancinkovo pločevino, polimere, grafične materiale, barve in fungicide. Lastništvo družbe je razpršeno in je tako privatno kot državno. Največji lastnik z 20 % je Modra zavarovalnica, sledi DUTB s 14,48 % in Alpen invest z 11,93 %. Državni lastnik je poleg Modre zavarovalnice še SDH z 11,41 %.

Cinkarna Celje zaposluje okoli 1000 ljudi in je za savinjsko regijo eden ključnih zaposlovalcev in tudi ključen sestavni del družbenega življenja v regiji, katere razvoj širše podpira. Poleg tega je Cinkarna v lokalno skupnost močno vpeta prek dogovorov o sanacijah okoljske škode, povzročene z njenim delovanjem (odlagališče Bukovžlak, problematika ureditve območja t. i. »stare Cinkarne« ...).

Cinkarna Celje je usmerjena predvsem na izvoz in deluje v panogi, kjer je ključen tehnološki napredek in napredek v povezavi z vedno strožjimi okoljskimi standardi. Za dobičkonosnost podjetja je ključna njegova vpetost v tokove vhodnih surovin, katerih trg obvladuje nekaj

močnih mednarodnih igralcev. Za nadaljnji razvoj bi Cinkarna potrebovala strateškega lastnika, ki bi prinesel dodatno znanje na teh kritičnih področjih, in pomagal razviti proizvodnjo ter nadgradil standard vpliva proizvodnje na okolje. Z vidika uravnoveženosti interesov lokalne skupnosti in drugih deležnikov bi bila ciljna lastniška struktura taka, da bi bila v lastniški sestavi družbe kot manjšinska delničarja zastopana Republika Slovenija, in sicer prek obstoječega največjega posrednega državnega lastnika, ter novi strateški partner.

Kazalniki poslovanja

	2011	2012	2013	2014
Čisti prihodki iz prodaje (v mio EUR)	184,1	173,2	166,0	160,6
Dobiček na kapital (ROE)	25,5 %	16,9 %	5,9 %	11 %
EBITDA marža	24,5 %	21,1 %	12,7 %	17,7 %
Čisti dobiček (v mio EUR)	25,5	18,3	7,16	13,9

(5) Pričakovanja

	2015	2016
Čisti prihodki iz prodaje (v mio EUR)	177,2	181,1
EBITDA marža	13 %	10 %

Za poročevalca je bil določen vodja interesne skupine mag. Dušan Semolič.

Predlagan amandma ni bil sprejet (28 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 12 jih je glasovalo za, 13 pa jih je bilo proti).

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 31. seji 1. 7. 2015, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/2013), sprejel naslednje

M n e n j e

k Predlogu Odloka o strategiji upravljanja kapitalskih naložb države (OdsUKND)

Državni svet Predlog Odloka o strategiji upravljanja kapitalskih naložb države **podpira**.

Strategija upravljanja kapitalskih naložb države sledi ciljem posameznih področnih sektorskih strategij. Osnovni cilj pri tem je zasledovanje stabilnega, uravnoveženega in trajnostnega gospodarskega razvoja ter povečevanje vrednosti naložb, zagotavljanje čim višjega donosa in uresničevanje drugih strateških ciljev.

Strategija upravljanja je temeljni dokument države, ki predstavlja osnovno orodje za aktivno lastništvo države, s katerim država opredeljuje svoje cilje pri upravljanju družb v lasti države. Z jasno vnaprej opredeljeno lastniško politiko odpade potreba po posegih vlade v tekoče zadeve upravljanja družb s kapitalsko naložbo države, saj se uspešnost upravljanja meri periodično glede na dosežene vnaprej postavljene cilje. Strategija zagotavlja neodvisno,

strokovno in učinkovito upravljanje s strani upravljavca kapitalskih naložb države in ločitev funkcije države kot lastnice kapitalskih naložb od drugih funkcij države. Načelo neodvisnosti upravljanja pa ne pomeni popolnega umika države iz upravljanja, temveč upravljavcu zagotavlja, da se politika ne vpleta v vsakodnevno vodenje posameznih družb, pri čemer pa strategija upravljanja zagotavlja lastniku, da upravljavcu postavi jasne cilje, na podlagi katerih se merita uspešnost in strokovnost upravljanja naložb države.

Skladno z Zakonom o Slovenskem državnem holdingu strategija določa opredelitev in razvrstitev naložb na posamezne vrste naložb, opredelitev razvojnih usmeritev Republike Slovenije kot delničarke ali družbenice družb in posamezne strateške cilje, ki se želijo uresničiti z vsako naložbo, opredeljeno kot strateško.

Državni svet izraža zadovoljstvo, da je strateški dokument, kot ga je v obravnavo predložila vlada končno pripravljen in ga ocenjuje kot kvalitetnega za odločanje. Tudi klasifikacija podjetij v državni lasti se zdi smiselna, izražena je bila le pripomba, da je trenutno število naložb – 91 preveliko in bi ga bilo potrebno zmanjšati na račun tistih podjetij, v katerih ima država majhen oziroma nepomemben delež. Sicer so kriteriji za 24 strateških naložb – podjetja, ki predstavljajo nosilce razvoja v strateško določenih panogah, proizvajajo ključne proizvode za funkcioniranje družbe in pomenijo pomemben naravni monopol – po mnenju Državnega sveta ustrezni. Moti le določitev Term Olimje kot strateške naložbe, saj ni povsem jasno ali so postavljene kot nosilec razvoja v dejavnosti turizma. Prav tako bi bilo zaradi vzpostavitve večjega zaupanja v delovanje Slovenskega državnega holdinga potrebno izboljšati komunikacijo med vlado in organi Slovenskega državnega holdinga. Vsekakor pa je po mnenju Državnega sveta najbolj pomembno pričakovanje, da so oziroma da postanejo podjetja v državni lasti učinkovita in uspešna ter da z dobrim poslovanjem zagotavljajo proračunske prihodke in s tem prispevajo k razbremenitvi celotne družbe.

* * *

Državni svet ugotavlja, da je Odbor Državnega zbora za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo predlog odloka obravnaval na 11. seji, 29. 6. 2015 in pri tem sprejel amandmaje poslanskih skupin koalicijskih strank, ki ne vplivajo na vsebino mnenja Državnega sveta.

Predlog mnenja je bil sprejet (29 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 20 jih je glasovalo za, 6 pa jih je bilo proti).

5. in 6. točka dnevnega reda:

- **Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2P) – skrajšani postopek, EPA 543-VII**

Predlog zakona je objavljen na spletnih straneh Državnega zbora v Poročevalcu z dne 28. 5. 2015 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

- **Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2R) – nujni postopek, EPA 574-VII**

Predlog zakona je objavljen na spletnih straneh Državnega zbora v Poročevalcu z dne 8. 6. 2015 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Glede na vsebinsko podobno materijo predlaganih zakonov in glede na dejstvo, da je matični Odbor Državnega zbora za finance in monetarno politiko združil vsebini obeh zakonov v enega (hibrid) in pripravil poročilo k Dopolnjenemu predlogu zakona, so predstavitev, razpravo in glasovanje k obema točkama opravili skupaj.

Poročilo Odbora Državnega zbora za finance in monetarno politiko k Dopolnjenemu predlogu zakona so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 30.6.2015.

Predloga zakona sta obravnavali Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, kot matično delovno telo in Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, kot zainteresirano delovno telo. Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance in poročilo Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prav tako prejeli po elektronski pošti 30. 6. 2015.

Minister za finance, dr. Dušan Mramor je imel besedo.

Cvetko Zupančič, predstavnik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, poročevalec Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance ter poročevalec Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je imel besedo.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 31. seji 1. 7. 2015, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/2013), sprejel naslednje

M n e n j e

k Dopolnjenemu predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2R) – nujni postopek

Državni svet dopolnjen predlog zakona **podpira**.

Z novelo zakona se usklajujejo določbe s spremembami predpisov, vezanih na kmetijsko in gozdarsko dejavnost ter s pravom EU. Tako so predlagane spremembe in dopolnitve, ki določajo oprostitve za dohodke v povezavi z osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnostjo, za katero se davčna osnova ugotavlja na podlagi pavšalne ocene dohodka; bolj na splošno se za vse primere prehoda med različnimi načini ugotavljanja dohodka ureja davčno pravilo, skladno s katerim se vsak prihodek in odhodek upošteva le enkrat; dopolnjuje se 96. člen Zakona o dohodnini, ki določa oprostitvev dohodnine od dobička iz kapitala tako, da se v čas prijavljenega stalnega prebivališča pri državljanu države članice EU oziroma EGP, ki ni Slovenija, šteje tudi čas prijavljenega začasnega prebivališča; s spremembo 116. člena Zakona o dohodnini pa se določijo olajšave za rezidente držav članic EU in EGP, ki najmanj 90 % aktivnega dohodka dosežajo v Sloveniji, in sicer tako, da se med navedene olajšave uvrsti tudi posebna osebna olajšava za dohodke od študentskega dela.

Državni svet je ob razpravi o Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (EPA 543-VII), ki ga je pripravila Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, podprl ta predlog zakona. Predlagana novela zakona je nastala kot rezultat neodzivnosti Vlade na predloge Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije za nekatere nujne spremembe zakona. Predlagatelj zakona je tako na podlagi novega Programa razvoja podeželja dopolnil seznam dohodkov, povezanih s kmetijsko in gozdarsko dejavnostjo, ki so oproščeni plačila dohodnine. Predlog zakona kot dohodke, ki so oproščeni plačila dohodnine, zajema tudi plačilo za zeleno komponento, ki ima značaj kmetijsko okoljskih ukrepov, plačilo za zagon dejavnosti mladih kmetov, ki ima značaj ukrepov v zvezi z dolgoročnim vlaganji v osnovno kmetijsko in gozdarsko dejavnost ter plačila iz naslova ekološkega kmetovanja. Predlaga se

ukinitev vstopnega praga za obvezno ugotavljanje dohodkov iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih ali normiranih odhodkov, saj je predpisani prag 7.500 evrov dohodkov iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti po mnenju predlagatelja zakona postavljen zelo nizko in bi v prihodnje lahko povzročil dodatna administrativna bremena in stroške zavezancem. Slednjih bo ob nizko postavljenem pragu čedalje več, saj se z letom 2014 obdavčljive subvencije všttevajo v davčno osnovo v celoti. Poleg tega se med obdavčljiva plačila za ukrepe kmetijske politike všttevajo tudi nekatera, ki mednje ne sodijo in nimajo značaja rednih prejemkov, na drugi strani pa vplivajo na izračun praga in petletne obveznosti vodenja računovodstva. Predlagatelj zakona tudi meni, da se zaradi pred kratkim uvedenega ugotavljanja davčne osnove kmečkih gospodinjstev na podlagi obveznega vodenja računovodstva priliv sredstev v državni proračun ne bo bistveno povečal.

Državni svet ugotavlja, da je Vlada podprla predlagane spremembe 26. člena ZDoh-2 razen predloga, da se med investicijske podpore, ki so oproščene dohodnine, uvrsti pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete, saj je mnenja, da ni eksplicitno namenjena sofinanciranju investicij, ampak ima načelno naravo dohodkovne podpore, če pa se katero od plačil nameni neposredno investicijam, je tako plačilo že zdaj lahko oproščeno dohodnine, skladno s 3. točko 26. člena ZDoh-2. Ob tem je bilo poudarjeno, da so spremembe 26. člena primernejše in bolj sistemsko urejene v vladnem predlogu zakona. Podpore ni bila deležna predlagana sprememba 47. člena ZDoh-2, saj posega v veljavno ureditev, ki je bila vnesena z namenom povečanja pravičnosti obdavčitve. Ob tem je bilo izpostavljeno, da sedanja raven katastrskega dohodka ne dosega niti 20 % realnega tržnega dohodka, kot ga za dejavnost kmetijstva in gozdarstva ocenjuje uradna statistika. Taka raven pa precej podcenjeno določi pavšalni dohodek za večje kmetije in jih s tem postavlja v primerjalno bolj ugoden položaj z manjšimi kmetijami.

Državni svet se je seznanil tudi z mnenjem Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je že februarja 2015 Ministrstvu za finance predlagalo ukinitev praga za obvezno ugotavljanje dohodka na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov ali na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, saj to po njihovi oceni za kmetije predstavlja administrativne obveznosti in dodatne stroške, ki na letni ravni presega 1.000 evrov. To pomeni, da dodatni stroški znašajo več kot 10 % meje za obvezno vzpostavitev v tovrstno ugotavljanje dohodka. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano zato podpira spremembo 47. člena na način, da se ukine ureditev, na podlagi katere morajo kmečka gospodinjstva, katerih pavšalno ocenjen dohodek v povprečju dveh zaporednih let preseže prag 7.500 evrov, v naslednjem letu za pet let preiti na način ugotavljanja dohodka na podlagi knjigovodstva oziroma dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov. Bolj primerno bi bilo, da se kmetijam prepusti odločanje za prehod na tak način ugotavljanja dohodka, ki bi jim bil, glede na specifično kmetijsko pridelavo s stališča stroškovne in administrativne obremenitve, najugodnejši. Državni svet meni, da je pavšalna obdavčitev primernejša oziroma da imajo kmetije možnost proste odločitve o vodenju računovodstva. Pri noveliranju davčne zakonodaje je treba upoštevati tudi dejstvo, da se večina majhnih, gorskih in nedonosnih kmetij vzdržuje predvsem iz tradicionalnega odnosa, ki ga ima slovenski kmet do zemlje. V pretežni meri kmetije vzdržujejo svoj socialni položaj in ne dosegajo večjih prihodkov iz kmetijske dejavnosti, ampak se kmetije preživljajo s prihodki iz drugih dejavnosti (iz kmetovanja in redne zaposlitve v drugi dejavnosti). Državni svet tudi predlaga, da se v 26. členu ZDoh-2 doda oprostitvev plačila dohodnine za podpore za sheme kakovosti za kmetijske pridelke, kot jih določa 16. člen Uredbe 1305/2013/ES, ter razširi oprostitvev plačila dohodnine, ki se je do zdaj nanašala na denarno pomoč, ki jo posameznik prejme zaradi naravne ali druge nesreče tudi na odškodnine za škodo, ki jo povzročijo prostoživeče živali ali zavarovane prostoživeče živalske vrste.

Odbor Državnega zbora za finance in monetarno politiko je na 11. seji 23. 6. 2015 na podlagi tretjega odstavka 117. člena Poslovnika sprejel sklep, da obravnava Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini, ki ga je Državnemu zboru predložila

skupina 5.000 volivk in volivcev ter Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o dohodnini, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada na isti seji v okviru iste točke dnevnega reda. Sprejet je bil tudi sklep, da Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini predlagatelja skupine 5.000 volivk in volivcev ni primeren za nadaljnjo obravnavo ter da se dopolnjen predlog zakona pripravi na podlagi Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini, ki ga je predložila vlada. V dopolnjen predlog zakona je vključen 3. člen Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini, katerega predlagatelji so volivke in volivci, in sicer kot novi 1a člen. Z amandmajem je Odbor za finance in monetarno politiko sledil predlogu za črtanje obveznosti vodenja knjig na večjih kmetijah ter določil dodaten pogoj za prostovoljen vstop v vodenje knjig, in sicer tako da lahko možnost izkoristijo samo kmečka gospodinjstva, ki za svojo osnovno kmetijsko in gozdarsko dejavnost obračunavajo davek na dodano vrednost.

Predlog mnenja je bil sprejet (27 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 27 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

7. točka dnevnega reda:

– **Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (ZSKZ-C) – druga obravnava, EPA 542 – VII**

Predlog zakona je objavljen v Poročevalcu Državnega zbora z dne 28. 5. 2015 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog zakona je obravnavala Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Mnenje komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 30. 6. 2015.

Predlog mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prav tako prejeli po elektronski pošti 30. 6. 2015.

Janja Virant, predstavnica Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije je predstavila predlog zakona.

Andrej Hafner, predstavnik Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, je imel besedo.

Cvetko Zupančič, poročevalec Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je pojasnil stališče komisije.

Razpravljali so Miloš Pohole, Dušan Strnad in Drago Ščernjavič.

Na dileme iz razprave je odgovoril Andrej Hafner, predstavnik Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 31. seji 1. 7. 2015, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/2013), sprejel naslednje

M N E N J E

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (ZSKZ-C) – druga obravnava

Državni svet **podpira** Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Kmetijsko gozdarska zbornica s podporo 5000 volivk in volivcev.

Predlog zakona je nastal kot posledica dejstva, da pristojni organi Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (v nadaljevanju: sklad) in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano niso želeli prisluhnuti konstruktivnim pripombam in predlogom v zvezi z neutemeljenim in neupravičenim zvišanjem najemnine za zakup kmetijskih zemljišč in gozdov za 16,7% zaradi načrtovanega davka na nepremičnine, ki pa zaradi odločitve Ustavnega sodišča ni bil uveden, ter glede spornega načina oddajanja prostih kmetijskih zemljišč v državni lasti z licitiranjem. Predlagatelj zakona tudi izpostavlja, da bi morali pri oddaji kmetijskih zemljišč v najem prvenstveno slediti ciljem razvoja kmetijske politike in ne zgolj ekonomskim ciljem. Te dileme je v preteklem letu izpostavila tudi Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pri obravnavi Poročila o delu in zaključnemu računu Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije za leto 2013.

Državni svet ugotavlja, da predlog zakona ureja spremembo sestave sveta sklada in postopek imenovanja njegovega predsednika. Predlaga se devet članski svet sklada, pri čemer so trije člani sveta sklada predstavniki uporabnikov, predsednika sveta sklada pa izvolijo izmed sebe člani sveta sklada, podobno, kot je bilo to urejeno pred letom 2010. V predlogu zakona se določa splošno načelo o določitvi vrstnega reda med enakovrednimi prednostnimi upravičenci v postopkih prometa in zakupa kmetijskih zemljišč, gozdov in kmetij, s katerimi gospodarji sklad, ter določa obveznost dajanja soglasja Vlade k podzakonskim aktom, ki jih sprejema svet sklada in ki urejajo zakupna razmerja.

Državni svet se je seznanil z negativnim stališčem Vlade in Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije do predloga zakona. V skladu poudarjajo, da morajo poslovati pozitivno in z dobičkom, saj presežki zagotavljajo sredstva za financiranje nakupov kmetijskih zemljišč in gozdov ter za izpolnjevanje denacionalizacijskih obveznosti. Povprečna cena zakupa državnih kmetijskih zemljišč je v letu 2014 znašala 139,00 EUR/ha, povprečna cena za njivske površine se giblje med 145,00 EUR/ha in 205,00 EUR/ha, kar je skoraj za polovico nižja od povprečne cene zakupa zasebnih kmetijskih zemljišč – njivskih površin (ki se giblje okrog 300,00 EUR/ha). Letna zakupnina sklada pa ne dosega niti donosa 2 % vrednosti premoženja kmetijskih zemljišč, kar pomeni, da so zakupnine še vedno prenizke. Dajanje državnih kmetijskih zemljišč v zakup z licitacijo pa je utemeljeno z načelom racionalnega gospodarjenja z državnim premoženjem. Na podlagi licitacij, katerih število je skromno (v letu 2013 jih je bilo 82 in je bila dosežena zakupnina za 2,3 krat višja od izklicne, leta 2014 jih je bilo 101 in je bila dosežena zakupnina za 4,21 krat višja od izklicne, v letošnjem letu pa do sedaj 49 in je bila dosežena zakupnina za 2,71 krat višja od izklicne), je v vseh primerih dosežena zakupnina višja od izklicne. Za nakup kmetijskih zemljišč in gozdov, kar je tudi ena izmed temeljnih nalog sklada, ta potrebuje likvidna sredstva, ki jih pridobi ravno s tržno naravnanim gospodarjenjem z državnim premoženjem. V zvezi s predlogom, da se v svet sklada ponovno vključi uporabnike - predstavnike Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, je bilo pojasnjeno, da je tak predlog lahko v konfliktu interesov, razširitev sveta sklada s predstavnikom delavcev pa je po mnenju predstavnikov sklada potrebna in utemeljena.

Državni svet poudarja, da je primarna naloga sklada, da skrbi za trajnostno gospodarjenje s kmetijskimi zemljišči, kmetijami in gozdovi v lasti države na način, da se zasledujejo cilji prilagajanja podnebnim spremembam, ohranjanja narave in ohranjanja dobrega stanja voda v skladu s cilji državne kmetijske politike. Ker sklad upravlja z najboljšimi slovenskimi kmetijskimi zemljišči in gozdovi, ki so v lasti države, bi moral pri oddajanju v zakup upoštevati dolgoročne razvojne cilje kmetijske politike in ne zgolj težiti k ustvarjanju dobičkov, kar tudi ne sodi v okvir dejavnosti javnih skladov. Zaradi navedenega Državni svet podpira predlagano spremembo, ki uvaja obvezno določitev vrstnega reda med enakovrednimi prednostnimi upravičenci tako, da se bo sledilo ciljem razvoja kmetijske dejavnosti.

Državni svet izpostavlja, da bi moral sklad znižati neupravičeno višje najemnine za zakup kmetijskih zemljišč in gozdov za 16,7%, saj davek na nepremičnine ni bil uveden. Državni svetniki tudi menijo, da bi moral biti sklad dosleden pri vpisu zakupov v zemljiško knjigo. Ob tem tudi izražajo dvom o smotrnosti pogodbene zahteve, na podlagi katere je zakupnik v primeru zakupa državnih kmetijskih zemljišč dolžan poskrbeti za vpis v zemljiško knjigo.

Državni svet podpira sodelovanje uporabnikov v svetu sklada, saj meni, da je primerna zastopanost v organih upravljanja sklada, ki gospodari s premoženjem v državni lasti, v širšem javnem interesu in ne le v interesu ustanovitelja sklada. Tako sodelovanje je tudi zagotovilo, da bo sklad učinkoviteje izvajal zemljiško politiko, če bodo pri odločanju o vprašanih, ki so v pristojnosti sveta sklada, sodelovali tudi uporabniki oziroma zakupniki kmetijskih zemljišč, gozdov in kmetij, ki so sedaj izvzeti. Nekateri državni svetniki so celo mnenja, da zakonska omejitev zaradi morebitnega konflikta interesov, na podlagi katerega ne sme biti član sveta sklada zakupnik ali najemnik zemljišč v gospodarjenju sklada, ni potrebna, saj taka omejitev tudi ne obstaja npr. v zdravstvenem svetu, kjer je članstvo predvideno tudi za uporabnike, ali v šolskih svetih staršev ipd.

Državni svet podpira tudi razširitev sveta sklada s predstavnikom zaposlenih, za kar si že več let prizadeva tudi sindikat.

Predlagano mnenje je Državni svet sprejel (29 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 28 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

8. točka dnevnega reda:

– Predlog Zakona o agrarnih skupnostih (ZAgrS) – druga obravnava, EPA 548 - VII

Predlog zakona je objavljen v Poročevalcu Državnega zbora dne 29. 5. 2015 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog zakona je obravnavala Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Poročilo komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 30. 6. 2015.

Predlog mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 30. 6. 2015.

Andrej Hafner, predstavnik Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, je kot predstavil predlog zakona.

Cvetko Zupančič, poročevalec Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je pojasnil stališče komisije.

Razpravljali so Igor Antauer, dr. Zoran Božič in Milan Lukić.

Na dileme iz razprave je odgovoril Andrej Hafner, predstavnik Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 31. seji 1. 7. 2015, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/2013), sprejel naslednje

M N E N J E

k Predlogu zakona o agrarnih skupnosti (ZAgrS) – druga obravnava

Državni svet **podpira** Predlog zakona o agrarnih skupnostih, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Agrarne skupnosti obsegajo 77.486,47 hektarjev zemljišč, kar predstavlja 3,67 % celotne površine Republike Slovenije. Skupno se v registrih agrarnih skupnosti vodi 638 agrarnih skupnosti, število članov v posamezni agrarni skupnosti pa se giblje od 3 do 513. Veljavna ureditev agrarnih skupnosti ni primerna, saj ne omogoča primerne gospodarjenja s premoženjem članov agrarnih skupnosti, ki je v solastnini ali skupni lastnini večjega števila oseb, pri čemer se še vedno soočamo z nerešenimi dednimi postopki tega premoženja. Tako lastnina agrarnih skupnosti postaja »mrtva«, saj z njo ni mogoče razpolagati, niti primerno upravljati, težave pa imajo tudi občine pri načrtovanju javne infrastrukture.

Predlog zakona predstavlja nov sistemski zakon, ki ureja upravljanje in razpolaganje s solastnino oziroma skupno lastnino članov agrarne skupnosti, temeljna načela delovanja agrarnih skupnosti, organiziranost agrarnih skupnosti kot premoženjske skupnosti, zastopanje in procesno sposobnost agrarne skupnosti, članstvo v agrarni skupnosti in odgovornost za obveznosti, odločanje, poseben postopek dedovanja ter prenehanje agrarne skupnosti. Predlog zakona ureja primerno pravno podlago za gospodarjenje s kmetijskimi in gozdnimi zemljišči, ki so v lasti članov agrarne skupnosti na način, da bodo člani agrarne skupnosti odločitve v zvezi z gospodarjenjem z zemljišči sprejemali z glasovanjem na občnem zboru z navadno večino glasov (51 %), razen za nekatere posle, za katere je predvidena višja večina. To predstavlja bistveno poenostavitev gospodarjenja, saj bodo agrarne skupnosti lažje sklepale posle, povezane z upravljanjem in razpolaganjem z zemljišči, za katera je bilo do zdaj treba pridobiti soglasje vseh članov.

Agrarne skupnosti tudi po predlagani novi pravni ureditvi ostajajo premoženjske skupnosti, ki bodo prek organov odločale o gospodarjenju z zemljišči, ki so v solastnini oziroma skupni lastnini članov. Pooblastilo za zastopanje agrarne skupnosti pa je zakonsko dano predsedniku agrarne skupnosti. Z namenom, da se prepreči nadaljnje povečevanje števila članov agrarne skupnosti in posledično drobljenje zemljišč, predlog zakona predvideva posebno ureditev dedovanja po pravilu enega dediča ter načelno prepoved odtujitve nepremičnine (zemljiške parcele) kot celote. Predlog zakona v skladu z načeli zasebne lastnine dopušča, da lahko vsak član agrarne skupnosti proda svoj solastniški delež. Predlog zakona ureja tudi možnost prenehanja agrarne skupnosti s soglasjem vseh njenih članov, če gre za prenos premoženja na pravno osebo (preoblikovanje v d. o. o.), ali s tričetrtinskim soglasjem, če gre za razdelitev vsega premoženja med solastnike.

Državni svet ugotavlja, da Združenje predstavnikov Agrarnih skupnosti Slovenije in Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije podpirata predlog zakona, ki vključuje večino njihovih pripomb, ki so jih podali v okviru priprave predloga zakona. Nerešeno pa po njihovem mnenju ostaja davčno področje.

Državni svet tudi ugotavlja, v Združenju predstavnikov agrarnih skupnosti Slovenije sicer obžalujejo, da predlog zakona ne predvideva agrarnega komisarja, obenem pa izražajo dvom, ali bodo upravne enote sposobne opraviti naloge, ki jim jih nalaga predlog zakona. Njihovo mnenje je, da je predlagana ureditev odgovornosti predsednika agrarnih skupnosti zelo rigorozna, saj je v primeru prekoračitve pooblastil ali sklepov organov za obveznosti nasproti tretjim osebam solidarno odgovoren z vsem svojim premoženjem, članom pa za povzročeno škodo v skladu s splošnimi pravili odškodninskega prava. Njihova pričakovanja so, da bodo pristojna ministrstva, predvsem Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, bolj fleksibilna v primeru izkazanih potreb po spremembi zakonskih rešitev, ki se bodo v praksi izkazale za neustrezne. Prav tako ocenjujejo, da je treba razmisliti o definiciji

planine, saj so te na kraškem področju na nižji nadmorski višini kot drugje in tako neupravičeno izpadejo iz te opredelitve.

Državni svet je bil tudi seznanjen, da predlog zakona upošteva predlog Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, da se prva faza predelave mleka (npr. maslo, sir) na planinah šteje za kmetijsko dejavnost, kar pomeni, da se članom agrarne skupnosti za izvajanje te dejavnosti ni treba posebej registrirati v eni izmed predvidenih organizacijskih oblik. Predlog zakona tudi določa, da lahko pastir na planini svoje delo opravlja kot osebno dopolnilno delo, kar pomeni zelo enostaven postopek. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije pa opozarja na pomanjkanje zakonske možnosti za ustanovitev nove agrarne skupnosti, kar predlagatelj zakona utemeljuje s tem, da gre za arhaično obliko skupnosti in da je na voljo veliko drugih možnosti za združevanje. Če bi se v praksi izkazala potreba po zakonski možnosti za ustanovitev nove agrarne skupnosti, se lahko po mnenju predlagatelja zakon dopolni.

Državni svet podpira predlagano ureditev, po kateri morajo sodišča po uradni dolžnosti izpeljati vse dedne postopke, ki še niso bili uvedeni, in vpisati nove lastnike zemljišč (člane agrarne skupnosti) v zemljiško knjigo, nato se agrarne skupnosti vpišejo v register agrarnih skupnosti po novem zakonu.

Nekoliko skeptični so državni svetniki glede predvidene posebne ureditve za zamejce, na podlagi katere se bo nepremično premoženje v Republiki Sloveniji, do katerega so upravičeni člani agrarnih skupnosti iz zamejstva, v postopkih, ki še niso zaključeni, vrnilo na agrarno skupnost, ki je v sosednji Republiki Italiji registrirana kot pravna oseba. V zvezi s tem se namreč državnim svetnikom postavlja vprašanje glede varovanega obmejnega pasu in nacionalnega interesa, ob tem pa tudi poudarjajo bojazen, da se lahko na ta način državna meja premika v škodo Republike Slovenije. Državnim svetnikom je bilo v zvezi z navedeno dilemo pojasnjeno, da je pravica do vračila lastnine zamejskim Slovencem nesporna in gre v tem primeru tudi za vzajemnost, kar izhaja tudi iz dobre prakse Agrarne skupnosti Rateče, ki upravlja z okoli 1000 ha zemljišč v sosednji Republiki Italiji.

Državni svet izpostavlja, da predlog zakona v primeru prodaje deleža v agrarni skupnosti ne predvideva obveznega obveščanja agrarne skupnosti oziroma solastnikov o tej nameri. Državni svetniki menijo, da bi bila taka zakonska obveznost utemeljena z načelom ohranitve premoženja agrarnih skupnosti in v skladu s pravilom enega dediča, da se solastnina oziroma skupna lastnina ne drobi. Zaradi tega Državni svet predlaga, da se 42. člen predloga zakona dopolni z določitvijo obveznosti obveščanja o nameri prodaje solastniškega deleža agrarni skupnosti in njenih članov. Državni svet poziva kvalificirane predlagatelje amandmaje, da amandmaja k 42. členu povzamejo kot svojega.

Amandma k 42. členu:

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Član agrarne skupnosti je o nameri prodaje solastniškega deleža agrarne skupnosti dolžan obvestiti agrarno skupnost, katere član je, in ostale člane agrarne skupnosti.«

Dosedanji tretji, četrti, peti in šesti odstavek se ustrezno preštevilčijo.

Obrazložitev:

Zakonska obveznost obveščanja agrarne skupnosti in njenih članov o nameri prodaje solastniškega deleža v agrarni skupnosti je utemeljena z načelom ohranitve premoženja agrarnih skupnosti in v skladu s pravilom enega dediča, da se solastnina oziroma skupna lastnina ne drobi. Zaradi tega se predlaga dopolnitev 42. člena predloga zakona in določitev obveznosti obveščanja o nameri prodaje solastniškega deleža agrarni skupnosti in njenih članov.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Cvetko Zupančič.

Predlagano mnenje je Državni svet sprejel (29 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 28 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

9. točka dnevnega reda

– Poročilo o delu Inšpektorata Republike Slovenije za delo za leto 2014, EPA 481- VII

Poročilo je objavljeno na spletnih straneh Državnega zbora v Poročevalcu z dne 4. 5. 2015 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Poročilo je obravnavala Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide. Mnenje komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prav tako prejeli po elektronski pošti 30. 6. 2015.

Besedo je imela predstavnica predlagatelja poročila, gospa Nataša Trček, glavna inšpektorica Republike Slovenije za delo.

Stališče Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je predstavil poročevalec in podpredsednik komisije, Tomaž Horvat, mag.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 31. seji 1. 7. 2015, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/2013), sprejel naslednje

M N E N J E

k Poročilu o delu Inšpektorata Republike Slovenije za delo za leto 2014

Državni svet **se je seznanil** s poročilom.

Državni svet poročilo ocenjuje kot kakovostno zrcalo številnih resnih težav, zlasti na področju delovnih razmerij ter varnosti in zdravja pri delu.

Poročilo Inšpektorata Republike Slovenije za delo (v nadaljevanju: IRSD) izpostavlja izvedenih 17.392 inšpekcijskih nadzorov (manj kot leta 2013, a so bili slednji bolj poglobljeni in zahtevni, ob manjšem številu inšpektorjev), na podlagi katerih je bilo ugotovljenih 29.685 različnih kršitev. Največ kršitev (3542) je bilo ugotovljenih na področju delovnih razmerij (v zvezi s plačilom za delo in drugih prejemkov iz delovnega razmerja, kot so neizplačila plač in dodatkov za delo v posebnih pogojih dela in neizplačilo regresa), v primerjavi z letom 2013 pa je leta 2014 najbolj poraslo število ugotovljenih kršitev glede pogodbe o zaposlitvi. Na podlagi ugotovljenih kršitev je IRSD izdal 12.433 različnih ukrepov in izrekel okvirno za 5 milijonov evrov glob.

IRSD je izvedel tudi 16 usmerjenih akcij nadzora (kratke, 3-dnevne, z istočasno prisotnostjo vseh inšpektorjev na terenu), ki dajejo dobre rezultate. Najbolj odmevna akcija je bila na področju trgovine. Prav tako so strokovno svetovali v malo manj kot 1400 primerih, saj se trudijo v čim večji meri pomagati in vsaj usmeriti ljudi na prave naslove, četudi to ni njihova osnovna naloga.

Število prijav, ki jih prejme IRSD, vsako leto narašča (leta 2014 7.319 prijav več kot leta 2013), pri čemer IRSD opozarja na novo problematično področje, ki so ga opazili ob koncu leta 2014 – povečano število prijav kršitev počitkov in odmorov. IRSD zato na tem področju pričakuje čimprejšnje spremembe Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti. Na podlagi nadzorov pa so na tem področju vendarle zaznali tudi pozitivne premike, in sicer v zvezi z neizplačilom plač, saj se rahla gospodarska rast odraža tudi v manjšem številu prijav kršitev na omenjenem področju.

V zvezi z nekaterimi, že leta ponavljajočimi se, težavami, ki sicer niso v pristojnosti IRSD, a slednji nanje naleti pri opravljanju inšpekcijskih nadzorov iz njegove pristojnosti (na primer verižno ustanavljanje večjega števila družb), IRSD izraža zadovoljstvo, da sta v obravnavi v Državnem zboru trenutno dva predloga zakonodajnih sprememb, ki bosta lahko v bistveni meri vplivala na učinkovito preprečevanje nekaterih pogostih zlorab na področju zaposlovanja in dela – Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah, ki prepoveduje verižno ustanavljanje podjetij, in Predlog zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev, ki prav tako uvaja nekatere rešitve, s katerimi bi lahko preprečili zlorabe zakonodaje na omenjenem področju (lastniki ali družbeniki podjetij se bodo po novem predlogu zakona lahko zaposlili ali opravljali delo v podjetju le pod pogoji za podajo soglasja za zastopnika, torej na podlagi pridobitve enotnega dovoljenja za prebivanje in delo).

IRSD prav tako navaja zaskrbljujočo ugotovitev, da zaradi različnih razlogov, pogosto tudi zaradi določb Zakona o javnih naročilih, prihaja do situacij, ko glede na postavljene finančne pogoje za izpeljavo posla ali projekta, urne postavke za delavce segajo krepko pod minimalno plačo. S tem se je odprlo novo področje možnih zlorab pravic delavcev, prav tako je to slabo za podjetja, ki ob tako postavljenih pogojih poslovanja na trgu ne morejo preživeti. Državni svet v zvezi s tem poudarja veliko odgovornost države, ki bi morala dajati zgled in s pripravo javnih razpisov z realnimi finančnimi in poslovnimi pogoji onemogočiti opisane kršitve.

Državni svet poleg prej navedenih nujnih sprememb Zakona o javnih naročilih od novele slednjega pričakuje pozitiven učinek tudi v zvezi s predlaganim vnosom t. i. socialne klavzule med njegove zakonske določbe. Na njeni podlagi bo zaradi kršitve delovnih ali socialnih obveznosti lahko odpovedana pogodba o izvedbi javnega naročila. Pri tem je bil Državni svet s strani predstavnika delojemalcev seznanjen, da se bodo delojemalci zavzemali, da bi bila vsebina predlagane klavzule čim širša in ne bi zajemala samo obveze za plačilo prispevkov za socialno varnost.

IRSD opozarja tudi na pojav zniževanja stroškov dela s strani delodajalca na podlagi kadrovske podhranjenosti organizacije ali podjetja, kar ima številne negativne posledice. Opozarja tudi na dve, v zadnjem času pogosto opaženi, zlorabi, in sicer na to, da so delodajalci, ki verižijo podjetja, začeli množično prijavljati podjetja na centrih na socialno delo (na podlagi 8. člena Zakona o prijavi prebivališča, ki omogoča, da če posameznik nima prijavljenega stalnega prebivališča in mu ga ni mogoče prijaviti, za njegovo stalno prebivališče šteje naslov organa ali organizacije, kjer dobiva pomoč v materialni obliki, torej center za socialno delo). Prav tako se pojavljajo primeri, ko delodajalci delavce prijavljajo v evidence na področju dela in socialne varnosti za polni delovni čas, tik pred pretekom 1-mesečne zaposlitve pa jih odjavijo iz evidenc in nato ponovno prijavijo samo za 5 ur na teden, torej 20 ur na mesec, ker se s tem izognejo obvezi za plačilo prispevkov in davkov za polni delovni čas tudi za prvi mesec zaposlitve. To je nesprejemljivo tako z vidika kršitev pravic delavcev kot tudi z vidika zagotavljanja vzdržnosti sistema prispevkov za socialno varstvo. V dogovoru z ZZZS se IRSD intenzivno trudi najti načine za zaježitev te nepošteno prakse delodajalcev.

Državni svet podpira intenzivno iskanje ustreznih rešitev na zaznanih novih kritičnih področjih, saj se strinja s stališčem IRSD, da kršitelji predstavljajo resno neloyalno konkurenco poštenim delodajalcem, mečejo slabo luč na celoten trg dela v Republiki

Sloveniji in, kar je najhujše, resno kršijo pravice delavcev in ogrožajo njihovo socialno varnost. Po mnenju Državnega sveta je zato treba takšne anomalije nemudoma odpraviti in zatreti v kali, še preden eskalirajo do mere, ko niso več obvladljive, kot se je na primer zgodilo z veriženjem podjetij.

Državni svet je bil seznanjen, da za prihodnje IRSD predlaga bolj jasno opredelitev določb, ki se nanašajo na preračun delovnega časa in vštevanja tako izračunanih delovnih dni v delavčevo delovno dobo (149. člen ZDR-1 v povezavi s 146. členom ZDR-1). Zdaj je namreč breme zahteve po uveljavljanju pravice do preračuna delovnega časa na strani delavcev, kar je problematično zlasti pri delavcih, ki opravljajo delo na podlagi pogodbe za krajši delovni čas, hkrati pa opravijo toliko nadur, da bi jim pripadla pravica do preračuna teh ur v polni delovni čas. V zvezi s tem se zato načrtuje, da bi IRSD v primeru, ko ugotovi, da obstajajo vsi elementi delovnega razmerja oziroma zaposlitve za polni delovni čas, imel možnost naložiti delodajalcu, da mora z delavcem v takem primeru skleniti pogodbo o zaposlitvi, ki ustreza dejanskemu stanju. Opisani način, torej da IRSD dobi pristojnost kršitelju neposredno naložiti uveljavitev posamezne pravice, ki izhaja iz zakona, in ne zgolj samo ugotoviti kršitev slednje in določiti kazen za to, se je izkazal za zelo učinkovitega že v novo določenih pristojnostih IRSD v leta 2014 sprejetem Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1).

Pri izreku ukrepov IRSD poudarja, da vztraja pri podaji kazenskih ovadb in naznanil sumov kaznivega dejanja, kljub temu da je rezultat pogosto brezploden, za kar je možno iskati vzrok v določbah Kazenskega zakonika glede zahteve po jasno dokazanem naklepu delodajalca v zvezi s kršitvijo predpisov. Slednje se izkaže kot kritično zlasti v primerih, ko delodajalec zaposluje in krši pravice večjemu številu delavcev, pri čemer je tudi brez dokazanega naklepa popolnoma jasno, da to počne. Državni svet na podlagi informacij iz prakse potrjuje, da gre za resno težavo, zato pričakuje, da bodo dogovori na tem področju, ki se jih skuša oblikovati tudi že v okviru socialnega dialoga, čim prej zagotovili ustrezne rešitve.

Kot že več let zapored, IRSD ponovno poroča o oslABLJENI kadrovski zasedbi, ki onemogoča povečanje intenzivnosti dela, še sploh zato, ker se število poslovnih subjektov, ki naj bi jih IRSD nadziral, vsako leto povečuje (na dan 31. 12. 2014 je bilo registriranih 198.521 poslovnih subjektov), število inšpektorjev pa se vztrajno niža (81 na dan 31. 12. 2014). Rešitve se vseskozi intenzivno išče, s tem da se tudi možnosti določenih izrednih ukrepov (prenos zaposlenih iz kvote Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti na IRSD) zmanjšujejo, saj se je v teh letih tudi manevrski prostor ministrstva na tem področju sorazmerno zmanjševal (približno 15 %-no znižanje števila zaposlenih). Državni svet že nekaj let opozarja na to kritično področje delovanja IRSD in se tudi letos pridružuje njegovim pozivom po nujnosti kadrovskih okrepitev, glede na to, da so pričakovanja o povečani aktivnosti in učinkovitosti dela inšpektorjev v družbi visoka.

Na IRSD sicer zaznavajo, da je kot posledica intenzivnejših nadzorov prišlo do spremembe obnašanja v zvezi s pogodbami za zaposlovanje, kar se kaže v zmanjšanju števila prijav kršitev sklepanja pogodb za določen čas, vendar hkrati opažajo selitev osrednje točke problematike na drugo področje, to je siljenje v ustanovitev samostojnih podjetnikov ali v delo na podlagi poslovnih pogodb, zato si je IRSD letos zadal kar nekaj akcij na tem področju, zlasti tam, kjer je zaznanih največ kršitev (področje novinarstva, v odvetniških pisarnah in na področju svobodnih poklicev).

Državni svet v zvezi z navedenim še posebej izpostavlja medijske hiše, kjer gre do stvari že tako daleč, da tam že skorajda ni več nobenega redno zaposlenega delavca, kar lahko, zaradi odvisnosti od preferenc lastnikov, zlasti na področju, kot je novinarstvo, močno vpliva na objektivno in profesionalno opravljanje poklica. Še zlasti zaskrbljujoče je, da se takšne kršitve pojavljajo v javni medijski hiši, ki se financira na podlagi zakonsko določenega prispevka in kjer finančna podlaga za zagotovitev rednih zaposlitev ne bi smela predstavljati težav. IRSD je v zvezi s tem napovedal posebno akcijo nadzora nad medijskimi hišami še letos in pojasnil, da so bile določene aktivnosti v sodelovanju s sindikatom na RTV Slovenija

že izvedene (narejen je načrt zaposlovanja za nedoločen čas za obdobje 3 let, v katerih naj bi se redno zaposlilo okrog 300 oseb).

Na podlagi informacij IRSD Državni svet ugotavlja, da se stanje na področju gradbeništva ne izboljšuje, ne glede na to, da na tem področju vsako leto opravljajo intenziven nadzor. Vzroke je moč iskati v večjem številu manjših delodajalcev (25.000 subjektov, običajno do 9 zaposlenih) in podizvajalcev, pri čemer prihaja do pomanjkljive koordinacije, neurejenih razmerij glede zaposlitev itd. Vse to se zrcali tudi v slabšem zagotavljanju varnosti pri delu. Izboljšanje stanja na tem področju IRSD pričakuje na podlagi sprememb ZGD-1 in novega ZZDST.

V zvezi z varstvom in zdravjem pri delu je bilo leta 2014 veliko več prijav, kar je po ocenah IRSD posledica splošnega nezadovoljstva z delom (večje časovne obremenitve, neenakomerna delitev delovnih nalog, nerealna pričakovanja v zvezi z delovno uspešnostjo itd.), zato se pojavlja tudi več psihosocialnih težav, tudi v javnem sektorju. Kljub temu na IRSD ugotavljajo, da so se delodajalci začeli bolj intenzivno posvečati promociji zdravja na delovnem mestu.

Število prijavljenih nezgod se sicer zmanjšuje, zaznava pa se nov problem, in sicer neprijavljanje nezgod s strani delodajalcev. Zaradi problematičnosti področja že potekajo pogovori o morebitni dodatni ureditvi omenjenega področja (uvedba diferencirane prispevne stopnje ali privatizacija zavarovanja za zdravo in varno delo). Kot vzrok za smrtne nezgode se po novem pojavlja prometna nesreča (4 prometne nesreče s 7 poškodovani delavci), kot kaže – predvsem zaradi preutrujenosti delavcev.

Na področju socialnega varstva je bilo sicer opravljenih manj rednih nadzorov, je pa zato IRSD uspešno zaključil z obravnavo 151 pobud za izredne nadzore. V zvezi s tem je ugotovil, da bi se sistem nadzorov lahko izboljšal s spremembo postopka nadzora, opredeljenega v Zakonu o socialnem varstvu, ki sedaj predvideva izdajo velikega števila vmesnih sklepov, kljub temu da se potem pogosto na koncu celotnega nadzora ugotovi, da podlage za nadzor sploh ni bilo. Če bi se te vmesne aktivnosti že štete za inšpekcijski nadzor, bi bili rezultati na tem področju drugačni, prav tako bi bilo zadovoljstvo pobudnikov za izvedbo nadzora in strank v postopku večje. IRSD pozitivne premike na podlagi napovedane priprave novele Zakona o socialnem varstvu pričakuje tudi v zvezi s prenosom pooblastila za nadzor nad področjem socialnega varstva v Zakon o inšpekciji dela in Zakon o inšpekcijskem nadzoru, prav tako naj bi bili iz zakonskih določb črtani redni nadzori, saj se je izkazalo, da niso nujni, sploh ne tako pogosti. Zlasti zato, ker zavirajo možnost usmerjanja že tako omejenih kadrovskih kapacitet v izvajanje nadzora v zvezi s prijavi s tega področja, ki jih je vsako leto precejšnje število, četudi se jih na koncu velik del izkaže za neutemeljene.

Državni svet se zaveda velikega pomena hitrih reakcij izvršne in zakonodajne veje oblasti v zvezi s posameznimi ugotovljenimi nepravilnostmi, ki se pojavijo kot razkorak med zakonskimi določbami in prakso. Ustreznost in jasnost zakonskih določb na posameznih področjih v pristojnosti IRSD je ključnega pomena, zato Državni svet podpira čimprejšnji sprejem vseh sprememb in dopolnitev obstoječe zakonodaje, ki lahko pripomorejo k izboljšanju pogojev dela IRSD ali zelenih krepitev njegovih pristojnosti.

Državni svet je v lanskoletnem mnenju k Poročilu o delu IRSD za leto 2013 pozval IRSD k še bolj aktivnemu ugotavljanju kršitev zakonodaje glede pogodb za določen čas tako v zasebnem kot javnem sektorju. Državni svet zato z zadovoljstvom ugotavlja, da je IRSD lani na tem področju še dodatno okrepil svoj nadzor, saj je bilo lani v zvezi s pogodbami o zaposlitvi opravljenih največje število nadzorov. Pri tem je bilo na žalost ugotovljeno tudi drugo največje število kršitev na področju zaposlovanja (1814 kršitev v primerjavi s 1192 kršitvami leta 2013, kar med vsemi kršitvami pomeni največje povečanje števila kršitev), kar kaže na to, da je to področje še vedno problematično.

Državni svet kot še vedno neurejeno področje zaposlovanja izpostavlja zaposlovanje napotenih delavcev, ki so zaradi svoje socialne stiske primorani oditi na delo v tujino, najbolj pogosto v Avstrijo in Nemčijo. Pogosto v zvezi z njihovimi napotitvami prihaja do resnih oblik izkoriščanja, tudi na podlagi prenosa slabih praks iz Slovenije v tujino, zato bi se veliko naporov moralo vložiti tudi v nadzor nad omenjenim področjem.

Državni svet je ob obravnavi poročila o delu IRSD za leto 2013 predlagal tudi izboljšanje sodelovanja z ostalimi inšpekcijskimi službami in drugimi akterji, ki lahko pripomorejo k učinkovitejšemu delu IRSD na področju delovnih razmerij. IRSD je za leto 2014 Državnemu svet poročal o okrepitvi sodelovanja z nadzornimi službami, prav tako pa tudi z Zavodom RS za zaposlovanje, tako glede podpisa protokola za izmenjavo podatkov in tudi v zvezi s področjem izdaje delovnih dovoljenj, kjer pogosto prihaja do težav, ki so lahko podlaga za izvedbo nadzora IRSD. Pri tem IRSD ugotavlja, da ustanavljanje podjetij ni več v domeni posameznikov, ampak da slednje po novem izvajajo odvetniške firme, ki ustanavljajo veliko število majhnih podjetij in firm, brez nadzora in z istim ustanovnim kapitalom. Četudi sodišča na tem področju odločajo čedalje hitreje, je sistem delovanja teh verižnih podjetij takšen, da ponavadi delavci v omenjenih podjetjih na koncu še vedno ostanejo brez vsega.

Državni svet ugotavlja, da se tudi dobro sodelovanje IRSD z Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije, zlasti v zvezi z delom t. i. migrantske pisarne, ki jo IRSD ocenjuje kot zelo dober projekt in poziva k ohranitvi njenega delovanja. Državni svet se temu pozivu pridružuje, saj ugotavlja, da pisarna, ki deluje v okviru ZSSS, a je na voljo tudi osebam, ki niso člani ZSSS, ne bo mogla več delovati, če se ne bo pravočasno zagotovilo ustreznih finančnih sredstev. Finančna sredstva za njeno delovanje so namreč zagotovljena zgolj še do konca letošnjega junija.

Državni svet ugotavlja, da so ugotovitve in opozorila IRSD v tesni povezavi z vprašanjem poslovne kulture, ki je v Republiki Sloveniji na zaskrbljujoči ravni, zato poziva k še intenzivnejšemu ukrepanju na najbolj kritičnih področjih, na katerih so nepravilnosti postale že sistemsko vgrajene in ki predstavljajo resnično sramoto za trg dela in področje zaposlovanja v Republiki Sloveniji. Državni svet zato meni, da bi bilo treba dati inšpekcijskim službam še več konkretnih pooblastil za preprečevanje nepravilnosti v samih temeljih njihovega nastanka in ne zgolj za opozorila na nepravilnosti, ki se po določenem času tako zakoreninijo v sistem, da postanejo neobvladljive.

Državni svet prav tako meni, da poročilo IRSD lahko marsikateremu delodajalcu postavi kakovostno ogledalo za analizo njegovih lastnih poslovnih praks in izpolnjevanja zakonskih obvez. Pri tem se Državni svet zaveda, da zakonske določbe pogosto predpostavljajo idealno situacijo na trgu dela in v gospodarstvu ter da se v težjih gospodarskih pogojih tudi podjetja in njihova vodstva pogosto znajdejo pred hudimi izzivi in pritiski. Tako včasih, tudi če bi želeli, ne morejo popolnoma slediti črki zakona, zato Državni svet opozarja, da je treba pri podajanju ocen in kritikah v dani gospodarski situaciji postaviti jasno ločnico med delodajalci, ki načrtno kršijo pravila, in tistimi, ki se pravil zaradi težkih poslovnih okoliščin ne morejo strogo držati.

Državni svet že več let zapored opozarja na neurejeno področje poklicnih bolezní in tudi za leto 2014, na podlagi informacij IRSD, ugotavlja, da se je sodelovanje Ministrstva za zdravje z IRSD na splošno sicer izboljšalo, da pa na področju poklicnih bolezní še vedno ni nobenega bistvenega napredka, razen izvedbe nekaj sestankov v zvezi z urejanjem področja dela z azbestom, ki je prav tako tesno povezano s področjem poklicnih bolezní. Kot ključna težava na tem področju je bilo opredeljeno subsidiarno prevzemanje odgovornosti za nastanek poklicnih bolezní s strani obstoječih delodajalcev (latentna doba 15–60 let), prav tako je bila ustanovljena delovna skupina za pripravo strategije ugotavljanja poklicnih bolezní na področju dela z azbestom. Državni svet se strinja z mnenjem IRSD, da zaskrbljujoči podatki, po katerih v EU vsake 3 minute umre 1 delavec zaradi posledic poklicnih bolezní, v Sloveniji pa še vedno nimamo prijavljene niti ene poklicne bolezní, kažejo na to, da bi se temu področju morali bolj resno posvetiti.

Državni svet je bil seznanjen, da IRSD zelo dobro sodeluje z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, kar se kaže tudi v tem, da ministrstvo v največji možni meri upošteva vse predloge IRSD v smeri izboljšave obstoječe zakonodaje in s tem zagotavlja podlage za njegovo učinkovitejše delo.

Državni svet z zadovoljstvom ugotavlja, da se je IRSD leta 2014 s svojim delom aktiviral na vseh področjih, ki jih je Državni svet ob obravnavi poročil v preteklih letih izpostavljal kot kritična, zato izraža željo po nadaljevanju njegovega dobrega in učinkovitega dela.

Predlog mnenja je bil sprejet (31 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 31 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

10. točka dnevnega reda:

– **Predlog resolucije o Nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025 (ReNPPTDZ), EPA 515-VII**

Predlog resolucije je objavljen na spletnih straneh Državnega zbora v Poročevalcu z dne 15. 5. 2015 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog resolucije je obravnavala Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide. Mnenje komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 30. 6. 2015.

Dr. Marjeta Recek, vodja Sektorja za obvladovanje nalezljivih bolezni, hrano in okolje na Ministrstvu za zdravje je predstavila predlog resolucije.

Mag. Stevo Ščavničar poročevalec Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je pojasnil stališče komisije.

Besedo je imel dr. Zoran Božič.

Na dileme iz razprave je odgovorila dr. Marjeta Recek, vodja Sektorja za obvladovanje nalezljivih bolezni, hrano in okolje na Ministrstvu za zdravje.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 31. seji 1. 7. 2015, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/2013), sprejel naslednje

M N E N J E

k Dopolnjenemu predlogu resolucije o Nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025 (ReNPPTDZ)

Državni svet dopolnjen predlog resolucije **podpira**.

Državni svet ugotavlja, da je osnovni tekst predloga resolucije nastal kot odziv na dogajanje v zvezi z nedavno predlagano obdavčitvijo sladkih pijač in z namenom celovitega urejanja področja prehranjevalnih in gibalnih navad prebivalcev Slovenije s ciljem zmanjšanja porasta debelosti in kroničnih nalezljivih bolezni med prebivalstvom. Temelji na rezultatih preteklih

uspešnih programov na omenjenih področjih, jih nadgrajuje, vanje skuša celovito zajeti vse starostne skupine ter v izvajanje vključiti vsa resorna področja, ki lahko pripomorejo k doseganju zastavljenih ciljev. Posledično upošteva in dopolnjuje cilje in aktivnosti že obstoječih nacionalnih programov na posameznih resornih področjih (šolstvo, kmetijstvo, sociala, javno naročanje itd.).

Z dopolnjenim predlogom resolucije se želi na podlagi določitve desetih prednostnih področij (zagotavljanje varne in zdravju koristne hrane in tovrstne ponudbe; prehranjevanje v skladu s smernicami zdrave prehrane; sledenje načela dostopnosti zdrave prehrane za vse skupine prebivalstva; osveščanje prebivalstva itd.) doseči strateške cilje, ki se vežejo na zmanjšanje deleža prebivalcev s čezmerno telesno maso, telesno nedejavnih, podhranjenih in funkcionalno manj zmožnih starejših in bolnikov, zmanjšanje vnosa nasičenih maščob, sladkorja in soli ter vsebnosti transmaščob v živilih. Hkrati se želi povečati delež tistih, ki redno zajtrkujejo, uživajo sadje in zelenjavo ter delež dojenih otrok.

Državni svet je bil seznanjen, da je za koordinacijo zastavljenih ciljev nacionalnega programa predvideno delovanje posebne medresorske skupine, v okviru posameznih segmentov nacionalnega programa pa bodo aktivno delovale tudi posebne operativne delovne skupine, ki bodo skrbele za izvajanje zastavljenih ciljev v praksi.

Državni svet je bil seznanjen tudi s stališčem Nacionalne mreže NVO s področja javnega zdravja 25x25, ki združuje več kot 90.000 članic in članov nevladnih organizacij s področja javnega zdravja. Nacionalna mreža je aktivno sodelovala pri oblikovanju vsebine obravnavane resolucije v vseh fazah priprave besedila resolucije, med drugim je za članice organizirala tudi razpravo o omenjeni resoluciji. V nacionalni mreži ugotavljajo, da so v bile v predlogu resolucije upoštewane njihove pripombe ter da so v njej zapisana stališča in usmeritve, ki so skladna z njihovimi razmišljanji in pričakovanji.

Državni svet dopolnjen predlog resolucije podpira, ker v njem vidi korak v pravo smer in dobro podlago za prihodnje aktivnosti na področju prehrane in telesne dejavnosti, še zlasti zaradi dejstva, da je bil pripravljen na podlagi medresorskega delovanja in usklajen tudi z zainteresiranimi nevladnimi organizacijami. Državni svet je namreč v preteklosti ob obravnavi različnih aktov in zakonodajnih predlogov pogosto opozarjal prav na potrebo po usklajevanju posameznih politik različnih resorjev in na nujnost priprave dokumentov na način, da bodo izvedljivi v praksi.

Tudi tokrat Državni svet opozarja, da bo za doseg posameznih ciljev treba zelo jasno določiti izvedbene poti in v izvajanje zastavljenih nalog vključiti čim večji razpon raznolikih deležnikov, ki lahko pripomorejo k realizaciji zastavljenih ciljev. Državni svet pri tem poleg nevladnih organizacij še posebej izpostavlja nujnost vključevanja vseh predstavnikov socialnih partnerjev in uravnoteženega upoštevanja in prepoznavanja kvalitete njihovih mnenj in predlogov pri pripravi posameznih rešitev, ne glede na relativno moč ali vpliv, ki ga ima posamezen partner. Še zlasti zato, ker je večje število ciljev iz resolucije usmerjenih v samooskrbo in lokalno okolje, ter v panoge, v katerih delujejo različni tipi subjektov iz različnih panog. Državnemu svetu se zato zdi ključnega pomena, da se v pripravo dokumentov in zakonodaje na tem področju vključi vse zastopnike, ki so sposobni zastopati ne zgolj svoj parcialni, ampak zlasti širši javni interes.

Aktivno vključevanje socialnih partnerjev kot osrednje vodilo naj po mnenju Državnega sveta velja zlasti pri oblikovanju konkretnih ukrepov na posameznih področjih, ki se dotikajo gospodarstva in delovnega okolja, predvsem pri delu prej omenjenih medresorskih in operativnih skupin, zato da bodo konkretne rešitve v čim večji meri izvedljive v praksi. Predstavniki socialnih partnerjev namreč lahko pri svojih bazah interesov zagotovijo dovolj poslušnosti za številne od zadanih ciljev in dosežejo, da se bodo slednji v praksi tudi dejansko uresničevali. Še zlasti je to lahko ključnega pomena pri predvidenih ukrepih v zvezi s ciljem povečanja deleža telesno dejavnih odraslih, v okviru katerih se predvideva tudi aktivna vloga socialnih partnerjev pri uveljavljanju priporočil o telesni dejavnosti in zmanjševanju

neprekinjenega sedenja v okviru programov promocije zdravja na delovnem mestu. Pri tem po mnenju Državnega sveta iz dokumenta trenutno ni jasno razvidno, kaj se v tem okviru od socialnih partnerjev pričakuje, prav tako ni danega nobenega poudarka nujnosti aktivne podpore delodajalcem pri izvajanju posameznih ukrepov.

Zavedati se je namreč treba dejstva, da bo brez zadostne strokovne pa tudi finančne podpore delodajalcem, zlasti manjšim in srednjim, ki sicer v slovenskem gospodarskem prostoru prevladujejo, zelo težko dosegati zastavljene cilje. Že na podlagi izkušenj iz prakse v zvezi z že veljavnimi ukrepi s področja varnosti in zdravja pri delu je namreč neutemeljeno predvidevati, da bo motivacija za izvajanje posameznih ukrepov pri delodajalcih kar samoumevna, zlasti če bo to zanje pomenilo zgolj več dodatnih stroškov. Nujno bi bilo torej zagotoviti aktivno podporo delodajalcem, razmisliti o finančnih in davčnih spodbudah za izvajanje ukrepov in aktivnosti, pripraviti konkretne napotke in jim ponuditi ustrezna orodja v zvezi s posameznimi ukrepi, da bodo točno vedeli, kaj se od njih pričakuje in na kakšen način lahko določena pričakovanja izpolnijo.

Nujnost zagotavljanja ustrezne strokovne podpore se nanaša tudi na področje socialnega podjetništva, ki se v resoluciji omenja kot možen mehanizem za povečanje dostopnosti zelenjave in sadja ter drugih zdravih prehranskih izbir za socialno ogrožene in ranljive skupine prebivalcev. Pri tem Državni svet izreka pohvalo predlagateljem, da so v resoluciji v veliki meri upoštevali tudi potrebe ranljivih skupin prebivalstva in cilje na posameznih področjih zastavili tako, da se upošteva različen socialni status posameznika, ki naj bi mu zastavljeni ukrepi koristili.

V zvezi z navedenim Državni svet tudi v načrtovanem spodbujanju partnerstva in sodelovanja med deležniki v verigi oskrbe z lokalno pridelano hrano in živili zaznava večplastnost interesov in koristi. Po eni strani se namreč izpostavlja vprašanje zagotovitve ustreznih podlag in predpogojev za poslovne dogovore trgovine, gostinstva in turizma s pridelovalci in predelovalci lokalne hrane in živil ter s tem povezano korist za razvoj poslovnega okolja, po drugi strani pa lahko omenjeni ukrepi vodijo v smer krepitve tako fizičnega kot duševnega zdravja posameznika (bolj aktivno življenje posamezne lokalne skupnosti, intenzivnejše družabno življenje na podlagi pridelave zelenjave in sadja, zagotovitev in krepitev socialne vključenosti (pomembno zlasti pri starejših), medsebojna pomoč), kar lahko vodi do sinergij med posameznimi cilji na področju zdravja in socialnega varstva.

Državni svet v zvezi z zastavljenim ciljem ponudbe in povpraševanja po zdravju koristni, lokalni trajnostno pridelani in predelani hrani opozarja na določene pomanjkljivosti trenutnega sistema oskrbe Slovenije s sadjem in zelenjavo, ki so povezane zlasti s sezonskim značajem pridelave zelenjave in sadja v Sloveniji (razlog je v pomanjkanju ustrezne ureditve namakalnih sistemov in primernih pogojev ter strokovnih usmeritev za gojenje sadja in zelenjave, pri čemer je stanje pri slednjem še posebej kritično) ter s kriteriji trgovine velikokrat neskladno kvaliteto doma pridelanega sadja in zelenjave. Slednje se pripisuje predvsem pomanjkljivemu ali neustreznemu znanju slovenskih pridelovalcev zelenjave in sadja. Pri tem Državni svet ugotavlja, da Trgovinska zbornica sicer izvaja določena izobraževanja na tem področju, a bi potrebovala dodatno podporo države, ki lahko temelji prav na zastavljenih ciljih resolucije.

Državni svet v skladu s prejšnjim odstavkom meni, da bi moralo pristojno Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je v povezavi s cilji resolucije večkrat omenjeno kot ključni nosilec nalog, čim prej pristopiti k pripravi celovite strategije posaditve sadja in zelenjave za celotno Slovenijo. Še zlasti zato, ker so kapacitete za odkup sadja in zelenjave v slovenski trgovini še precejšnje, kljub temu, da že sedaj trgovci v Sloveniji odkupijo vso slovensko zelenjavo in sadje ustrezne kakovosti, ki je na voljo.

V zvezi s predvidenim tesnejšim sodelovanjem živilske industrije in trgovine Državni svet opozarja tudi na dejstvo, da po podatkih Statističnega urada RS

(<http://www.stat.si/StatWeb/prikazi-novico?id=4784>) glede na kazalnik dejanske individualne potrošnje na prebivalca v standardih kupne moči kupna moč prebivalcev Slovenije od leta 2008 izrazito pada (leta 2008 81 % vrednosti povprečja EU-26, leta 2013 je znašala le še 76 % povprečja EU-28).

Državni svet prav tako opozarja, da če se želi cilje iz dopolnjenega predloga resolucije resno udejanjati, potem bo treba temu prilagoditi tudi splošno strategijo razvoja slovenskega gospodarstva, kar pa iz trenutnih prioritet Vlade RS v povezavi s poslovnim okoljem ni razvidno. Kmetijske panoge in lastne proizvodnje, kot podlage za zagotavljanje samooskrbe v posameznih segmentih pridobivanja zelenjave in sadja, če že ne v celoti, namreč med omenjenimi prioritetami ni zaslediti.

Državni svet na podlagi želje predlagatelja, da bi resolucija delovala kot vezni člen z ostalimi politikami, predlaga, da se strategije in cilje iz aktualno obravnavane resolucije smiselno vključi v Resolucijo o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2015-2025 »Skupaj za družbo zdravja«, ki je bila pravkar dana v javno razpravo. Državni svet namreč v preventivi ter v zagotavljanju hitrega in enakopravnega dostopa do zdravstvenih storitev za vse skupine prebivalstva, neodvisno od njihove ekonomske situacije (zlasti na specialistični ravni, na področju zobne protetike itd.), vidi dodatno podlago za sledenje v resoluciji zadanim ciljem ozaveščanja ljudi o zdravem načinu življenja. Bolniki, ki čakajo na obravnavo ali operacije po nekaj mesecev ali let, v tem času namreč težko sledijo napotkom iz resolucije in potrebujejo izpolnjen predpogoj ustreznega in pravočasnega zdravljenja za svoje delovanje v smeri večje telesne aktivnosti ali zdravega načina življenja.

Državni svet kot zelo pomemben element, ki lahko vpliva na to, kakšne dejanske učinke bodo imeli v resoluciji zapisani ukrepi, izpostavlja ozaveščanje prebivalstva ter deležnikov na posameznih področjih. Pri tem opozarja na nujnost zagotovitve dolgotrajnih ukrepov in aktivnosti, če želimo doseči globlje spremembe zavedanja prebivalstva glede zdravega in aktivnega življenja. Prav tako bi bilo treba z ozaveščanjem začeti že zelo zgodaj, torej že v vrtcih, ko se začene oblikovati prehranske navade. Pri otrocih bi bilo treba zgraditi vrednote v zvezi s hrano, ki ne bodo vezane na nagrajevanje s sladkarijami ali uživanje pretirano slanih prigrizkov med obroki.

Državni svet predlaga razmislek o uporabi podobnih pristopov kot pri ozaveščanju glede škodljivosti uporabe cigaret ali alkohola tudi na tem področju. Pri tem kot negativen vpliv izpostavlja včasih že pretirano pogoste oglaševalske akcije posameznih trgovskih verig, ki pogosto promovirajo prodajo različnih proizvodov po izredno nizkih cenah, kar spodbuja potrošnika k nakupu velikih količin proizvodov, pri čemer slednji ni ustrezno informiran o razmerju kakovost-cena ter o vsebnosti posameznih zdravju škodljivih snovi, katerih prekomerno uživanje se resolucija trudi zajezi (nasičene maščobe, soli, sladkorji). Državni svet, poleg že zastavljenih ciljev v zvezi s pretiranim uživanjem sladkorja, soli in transmaščob, predlaga tudi povečano skrb v zvezi s prehranjevanjem z gensko spremenjeno hrano in določenimi mednarodnimi tržnimi sporazumi, ki posredno na podlagi trgovinske izmenjave prav tako lahko vplivajo na sestavo živil v prodajni verigi, katerih kvaliteta je lahko v nasprotju z zastavljenimi cilji iz resolucije (na primer aktualni primer TTIP).

Državni svet opozarja, da bo dejanska učinkovitost ukrepov iz resolucije odvisna od zakonskih rešitev v okviru posamezne področne zakonodaje. Predlagatelju zato predlaga redno spremljanje zakonodajnih rešitev, ki so kontradiktorne s cilji resolucije ali celo onemogočajo njihovo uresničitev. Državni svet pri tem še posebej izpostavlja zakonodajo s področja javnega naročanja, ki bi morala na področju prehrane omogočati upoštevanje drugačnih kriterijev kot zgolj in samo najnižjo ceno, zlasti kar se tiče nabave hrane v okviru javnega sistema (šolstvo, bolnišnice,..). Obstoječi kriterij najnižje cene namreč trenutno skorajda popolnoma izloči iz konkuriranja za posel lokalne pridelovalce, na katerih sicer aktualni dopolnjeni predlog resolucije v veliki meri gradi ukrepe za doseganje ključnih ciljev.

Državni svet zato meni, da bi bilo na področju nabave hrane bolj smiselno slediti kriterijem ekonomične cene, ki se jo da upravičiti na različne načine, zlasti na podlagi dejstva bolj sveže in bolj kakovostne hrane v primeru lokalne pridelave. S pametno oblikovanimi političnimi in ekonomskimi rešitvami bi se dalo delno razrešiti tudi trenutne ovire za sklepanje pogodb o dobavi med trgovino in lokalnimi pridelovalci hrane, ki nastajajo zaradi dejstva možnosti zgolj sezonske narave pridelave posameznih vrst sadja in zelenjave v Sloveniji.

Obstoječa zakonodaja s področja javnega naročanja sicer že sedaj javnih zavodom delno omogoča izogibanje kriteriju najnižje cene, in sicer na podlagi določb o izvedbi javnega naročila po sklopih in s tem povezano možnostjo nabave storitev v višini 20 % skupne vrednosti vseh sklopov izven pravil javnega naročila (14. členu ZJN-2). Vendar pa Državni svet pri tem ugotavlja, da si država v zvezi s tem postavlja nepotrebne in previsoke omejitve (ocenjena vrednost sklopa brez DDV mora biti za storitve manjša kot 80.000 evrov), hkrati pa tudi omenjene določbe razlaga na najbolj neprijazen možen način (primer večjega javnega zavoda, ki mu je v zvezi z uporabo omenjene določbe bila podana razlaga, da se pravilo 80.000 evrov nanaša na vrednost vseh sklopov skupaj in ne vsakega posameznega sklopa). Hkrati v prihodnje nova zakonodaja s tega področja, ki je trenutno v pripravi, omenjene izjeme v višini 20 % sploh naj ne bi več dopuščala. Navedeno naj bi se utemeljevalo z določbami direktive, ki se jo prenaša v novo zakonodajo, čeprav slednja teh omejitev dejansko sploh ne postavlja. Državni svet zato meni, da bi moralo Ministrstvo za zdravje, skupaj z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, v medresorskem usklajevanju omenjene zakonodaje vztrajati pri ohranitvi omenjenih izjem ali jih celo nadgraditi.

Državni svet zaradi prej navedenega opozarja na to, da se s prenosom evropske zakonodaje v nacionalno zakonodajo pogosto brez potrebe pretirava v obsegu, preveliki vestnosti in pretirani ostrosti prenesenih določb, četudi nas k temu evropska zakonodaja ne zavezuje. Državni svet zato meni, da bi bilo morebiti dobro opraviti pregled obstoječe zakonodaje, ki se navezuje na cilje iz resolucije, in tudi s spremembami sledeče doseči podlage za njihovo hitrejšo uresničitev.

Državni svet ugotavlja, da je pristojni Odbor Državnega zbora za zdravstvo predlog resolucije obravnaval na 6. redni seji 24. 6. 2015 in pri tem sprejel amandmaje koalicijskih poslanskih skupin, ki so bili pretežno nomotehnične narave in oblikovani na podlagi pripomb Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora.

Državni svet poziva predlagatelja, da v največji možni meri upošteva njegove vsebinske pripombe in predloge že tekom nadaljnje obravnave dopolnjenega predloga resolucije v okviru zakonodajnega postopka kot tudi pri nadaljnjih aktivnostih in ukrepih, ki bodo pripravljeni na njeni podlagi.

Predlagano mnenje je Državni svet sprejel (30 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 30 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

- - -

Predsednik je zaključil 31. sejo Državnega sveta Republike Slovenije in se svetnicam in svetnikom ter vabljenim zahvalil za razpravo in sodelovanje.

Marjan Maučec, mag. posl. ved
sekretar

Mitja Bervar
predsednik